

Lletra de Plàcid

La lletra de cada any de la festa major, és aquesta altra lletra a l'amic de sempre

Amic:

M'apresso a escriure't. Ja que aquest any no et puc contar coses de la festa major, perquè aquesta qui sap quan la farem, deixa que et faci unes consideracions «al marge». Tu ja em coneixes i saps que aquestes consideracions, més o menys al marge, no són, ni volen ésser, una lliçó; però també saps que quan tinc una cosa al pap l'hi he de donar sortida.

Em dius, bon amic, que esteu preocupats per «tot això que passa». «Tot això que passa», ja sé, encara que tu no ho diguis, que és l'estructuració que es va a donar, o que diuen que es va a donar, a la vida del treball aquí, en el nostre país.

Jo no sé del cert—i potser no ho sap ningú encara ben concretament—quina serà aquesta estructuració, tot just senyalada. Però, sigui quina sigui, no em té gens preocupat, segurament, pensaràs tu, degut al meu optimisme, que és més vell que jo. I tu, que sempre has cregut en el seny del nostre poble, crec també que no n'has de témer res de mal.

Perquè, és que tu no has condemnat una i mil vegades, com jo mateix, aquest sistema que permet que un bandit qualsevol, sense un gram de talent, però també sense un milígram de moralitat, pugui abassegar una fortuna que un home bo i treballador, actiu i intel·ligent mai no podrà veure com premi a la seva activitat i intel·ligència?

Què us ha passat sempre a casa teva? Per qui heu treballat tota la vida? Per què, amb el tarannà bo del teu pare i els teus sentiments, que jo els conec tant com tu mateix, de vegades heu hagut de regatejar un ral als vostres treballadors i semblar el que no són?

Es que trobes bé, per ventura, i just, que tot l'esforç de la vostra vida sigui per enriquir els fabricants de maquinària, amb els quals sempre esteu en deute, amb la vostra dèria de perfeccionar contínuament aquesta eina de treball que és la vostra indústria? Trobes que no s'ha d'acabar mai aquest viure sempre amb el neguit de les

competències, lícites i il·lícites, i aquesta angouxa dels finals de mes i del caps de setmana? Es que la intel·ligència, l'estudi, l'enginy i la bondat han de valer menys, ara i sempre, que l'analfabetisme, i l'estultícia del braç de l'avarícia sense fre i de la maldat? Es que ha de perdurar eternament el predomini dels negociants sense escrúpols, dels acaparadors de diner, dels abasegadors de riquesa, damunt dels homes que es confien a la pròpia activitat i a l'eficàcia de llur esforç creador de riquesa?

Però, és que encara no hem discutit i tornat a discutir cent vegades que tota la riquesa dels industrials com vosaltres no és riquesa sinó tan sols una eina de treball a profit de la col·lectivitat? Que no ho tenim prou enraonat que el teu pare podria haver-se retirat ja fa alguns anys si no fos que mai no té prou a gust el seu taller i sempre li farà falta una altra màquina més perfeccionada?...

Jo, amic, tots aquests dies hi penso molt en vosaltres i sobretot en el teu pare. Recordo quan es va establir. Quan va muntar el seu talleret—amb un caragol, un trepant, quatre eines més de ferro i una voluntat d'acer,—allà on el teu avi hi tenia un galliner. Recordo el primer motor que hi va posar. El primer torn que va adquirir. La primera màquina que va fer moure... Tu llavors venies al món. La teva mare cusia. Cusia de dies i de nit. Ni ella ni

Alerta!!!

Angouxa... Neguit... Alerta, camarada!
Vigila!

Allà al fons l'ocellàs negre escup glopades
Desvastació criminal... Alerta!! [de foc.
Nit... Foscor... Ombres... Misteri... Alerta,
[fusell...]

Fruit de dies, de suors!... Tot cremal...
Pagès, vigila!

Ja no tens collita!...
L'ocell, escup glopades de foc.
La flama il·lumina l'espai.
No ens resta res!...

Ni a tu, pagès!
Ni a mi!
Sols la vida!
Sí!!!

La vida!... Alerta, sentinella!
Ens queda la vida!...
Blat cremat!... Collita perduda!... Camarada,
Vigilem!! [da caigut...
...I l'ocellàs negre caurà en mig d'una glo-
Alerta!!! [pada de foc.

PERE PUJOL

el teu pare, joves tots dos i alegres de mena, no sabien ni quan era dia de festa, perquè en la dèria de treballar, tots els dies eren feiners per ells i tots s'acabaven quan encara no se'ls havien acabat les ganes de treballar.

Jo els recordo aquells temps que en aquell gallineret va néixer la indústria que ara és l'orgull del teu pare, que mai no serà vell, i és un goig per tots vosaltres en veure que d'ella en viuen tantes famílies. I comprenc que el teu pare senti moments de defallença per l'esdevenidor de la «seva indústria». De la «seva indústria», ho repeteixo; perquè ell sí que pot dir-ho que és seva, que és el fruit del seu treball, de les seves suors, dels seus afanys, de tota la seva vida...

Però, és que, amic meu, precisament són aquests homes forts i bons com el teu pare, els que s'avindran més i més aviat amb el nou ordre de treball que s'està elaborant. I és en l'exemple d'ells que els futurs treballadors de Catalunya i de tot Espanya i de tot el món inspiraran llur vida sense altre estímul, sense altra aspiració, sense altre desig més que el d'haver estat útils a la col·lectivitat.

Perquè és aquesta, amic, la gran equivocació que teniu molts, avui. No us adoneu que la nova societat tendeix a eliminar els paràsits que sempre han malograt o entorpit el treball dels homes actius i abnegats, que, massa confiats, han cregut en un sistema que no els ha deixat gaudir de la vida a la qual tots tenim un dret legítim i indiscutible. Ara — jo quan menys ho veig així, — els homes treballadors que són tants i tants petits industrials, uns amb sortida els altres amb no tanta, no hauran de viure sempre, com fins ara, amb la ràbia de les competències; tots aquests infelços que encara es creuen que ells són la Patronal, no hauran d'anar cada dia a salt de ca per assegurar-se la feina; ni hauran d'anar a un cafè diferent cada dia, ni s'hauran de fer afaitar per tots els barbers del poble, ni hauran de passar llista dels fornors als qui compren el pa, amb la temença sempre de perdre un client...

Fins i potser l'any vinent ja alguns d'aquests «amos» que avui estan tan acovardits, faran vacances. Vacances! Aquesta cosa que molts n'han oït parlar, però de la qual sols en tenen una idea vague.

PLÀCID

ANGEL LLEDOS I SAURA
Practicant Municipal

MASSATGES - CIRURGIA MENOR - INJECCIONS

Consultiu: Carrer del Dr. Robert, 17, 1.er
Hores de visita, de 3 a 5

Leciñena, Agost 1936

Acadèmia de Taquigrafia i Mecanografia
Lliçons de set a deu del vespre i hores

convingudes
JÚLIA LLEDOS I SAURA
Carrer del Dr. Robert, 17, 1.er